

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Ei

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittäminen- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Oriveden kaupungin ympäristölautakunta 20.8.2024 § 68

Ympäristölautakunta päättää antaa lausuntopyyntöön Oriveden kaupungin lausuntona seuraavan lausunnon:

Oriveden kaupunki näkee lakikokonaisuuden uudistamishankkeen tavoitteiden olevan positiivisia. On tärkeää uudistaa valtion hallintoa lupaprosessien yhdenmukaistamisen, nopeuttamisen ja sujuvuuden lisäämisen sekä toki myös valtionhallinnon tehokkuuden ja taloudellisten hyötyjen

saavuttamiseksi. Kaupunki näkee tavoitteet erityisen tärkeinä käynnissä olevan vihreän siirtymän kannalta, jonka myötä Suomeen on mahdollista kohdistua mittavia investointeja uusiutuvaan energiaan, uusiutuvaa energiaa hyödyntävään tuotantoon sekä uudentyyppisiin teknologisiin ratkaisuihin. On kannatettavaa, että lainsäädännön uudistamisessa tämä Suomella oleva mittava mahdollisuus otetaan lähtökohdaksi ja pyritään edistämään hankkeiden toteutumista juuri Suomeen.

Lakiuudistusten myötä valtion hallinto kyseessä olevilla sektoreilla muuttuu paljon nykyiseen verrattuna. Erityisesti uudesta Lupa- ja valvontavirastosta on tulossa tehtäväkentältään ja vastuultaan erittäin laaja toimija. Lakihankkeiden myötä sille siirtynee merkittävästi tulkinta- ja ohjausvaltaa. Kaupunki toteaa, että Lupa- ja valvontavirastolle siirtymässä olevat tehtävät (esimerkiksi ympäristöön liittyvät tehtävät) ovat keskeisiä tehtäväsektoreita niin investointien, luonnonvarojen käytön, kaupunkikehittämisen ja maankäytön suunnittelun kuin myös vihreän siirtymän hankkeiden osalta. Tämän vuoksi erityisesti uudesta Lupa- ja valvontavirastosta on kuntien näkökulman kannalta muotoutumassa lakiesitysten mukaan varsin keskeinen toimija.

Kaupunki näkee uudelle Lupa- ja valvontavirastolle lakihankkeiden myötä tulossa olevan varsin merkittävän aseman vuoksi, että ko. viraston toiminnan ohjaus, sujuvuus ja tehokkuus on ensisijaisen tärkeää ja tulee varmistaa. On tärkeää varata virastolle riittävät resurssit toimintaan, jotta virasto toimii tehokkaasti sen tavoitteiden mukaisesti. Mikäli virasto ruuhkautuu ja sen toiminta ei ole tehokasta, on riskinä, että ympäristöön ja siten investointeihin liittyvien asioiden eteneminen hidastuu merkittävästi.

Uusi lupa- ja valvontavirasto olisi koko maan laajuinen toimija. Kaupunki katsoo, että on tärkeää varmistaa riittävän paikallistuntemuksen säilyminen viraston toiminnassa. Paikallis- ja aluetuntemus on eduksi tehtävien käytännön hoitamisessa. Kaupunki näkee myös yhtenä riskinä, että ruuhkautumisen vuoksi käsittelyajat, käsittelyvalmius ja neuvontavalmius saattavat uuden viraston toiminnassa laskea niiden alueiden osalta, joilla nykyisin toiminta on ollut sujuvaa. Tätä riskiä korostaa se, mikäli koko Suomen alueella olevat hankkeet laitetaan ns. samaan jonoon. Tämä tarkoittaisi sitä, että hankemäärältään suurien alueiden käsittelyajoissa voisi tapahtua nopeutumista, mutta hankemäärältään pienempien ja aiemmin sujuvasti toimineisiin alueellisiin palveluihin verrattuna toiminta saattaisi hidastua.

Nykyiset ELY-keskukset on lakihankkeiden myötä tarkoitus pilkkoa niin, että nykyisten ELY-keskusten ympäristö- ja luonnonvarat - vastuualueen tehtävät siirretään uuteen Lupa- ja valvontavirastoon ja puolestaan uusiin elinvoimakkeskuksiin siirretään muut nykyiset ELY-keskusten tehtävät pois lukien julkisen henkilöliikenteen tehtävät. Kaupunki ei ota kantaa suunniteltuun organisaatiojakoon tältä osin, mutta toteaa, että on tärkeää säilyttää elinvoiman ja siten talouden näkökulmien yhteys ja keskustelu ympäristöasioiden kanssa jollakin tasolla. Vuorovaikutus näiden tahojen kesken on keskeistä, jotta eri osasektorit eivät eriydy liikaa toisistaan. Talous ja ympäristö liittyvät keskeisesti toisiinsa erityisesti käynnissä olevissa vihreän siirtymän hankkeissa, joten kaupungin näkemyksen mukaan näiden sektoreiden välisen vuorovaikutuksen menettäminen kokonaisuudessaan ei edistäisi lakihankkeiden tavoitteiden toteutumista.

Kaupunki toteaa, että uuden Lupa- ja valvontaviraston tulossa olevan merkittävän roolin vuoksi on erityisen tärkeää, että uuden viraston organisaatiossa, organisoinnissa sekä myös virkavalinnoissa edistetään lakihankkeiden tavoitteena olevaa sujuvaa päätöksentekoa, joka mahdollistaa vihreän siirtymän hankkeiden etenemistä omalta osaltaan. Uuteen virastoon on suunnitelmien mukaan siirtymässä nykyisten ELY-keskusten ympäristö- ja luonnonvarat - vastualueen tehtävät ja siten oletuksena myös henkilöstö. Ympäristöön liittyvä lainsäädäntö on laajaa, moniportaista ja monelta osin lain soveltamisessa on paljon kyse tulkinnasta. Myös oikeuskäytännöllä on monien seikkojen tulkinnassa ratkaisevaa roolia. Tämän vuoksi lakihankkeiden tavoitteiden saavuttamisen kannalta on olennaisen tärkeää, että miten uudessa Lupa- ja valvontavirastossa jatkossa tulkintaa tehdään. Uuden viraston ottamalla tulkinnoilla ja linjauksilla tulee olemaan ratkaiseva vaikutus siihen, saavutetaanko lakihankkeissa asetetut tavoitteet esimerkiksi käytäntöjen sujuvoittamisen ja yhdenmukaistamisen suhteen.

Uuden lupa- ja valvontaviraston kohdalla suunnitelmana on yhdistää nykyisten alueellisten ELY-keskusten ympäristö- ja luonnonvarat - vastualueen tehtäviä koko maan laajuisesti viranomaistoimijaksi. Kuten edellisessä kappaleessa todetaan, uuden viraston jatkossa ottamalla tulkinnoilla ja linjauksilla on ratkaiseva rooli siihen, saavutetaanko lakihankkeiden tavoitteet. Kaupunki katsoo, että lakihankkeiden myötä käynnistyvän uudistuksen toimeenpanossa tulee varmistaa se, että uuden viraston tulkintakäytännöt valikoidaan järkevällä tavalla. Tällä tarkoitetaan erityisesti sitä, että yhdenmukaistamisen ei tule tarkoittaa sitä, että nykyisten ELY-keskusten alueellisesti tekemistä tulkinnoista valittaisiin yhdenmukaiseksi koko maahan ne tiukimmat lakitulkinnot ja käytännöt. Kaupunki näkee tähän kohdistuvan riskiä, jonka minimointi tulee lakihankkeiden kokonaisuudessa ja niiden tulevassa toimeenpanossa varmistaa, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa.

Muilta osin kaupunki katsoo lakihankkeen olevan perusteltu, eikä siihen ole muuta lausuttavaa.

Kontu Soile
Oriveden kaupunki - Ympäristölautakunta